

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod 3 – Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Bod bol zaradený na rokovanie HSR Ministerstvom hospodárstva SR s cieľom transpozície ustanovení práva EÚ

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predkladaný návrh zákona transponuje a implementuje požiadavky v oblasti reformy dizajnu vnútorného trhu s elektrinou, ktoré sú upravené najmä nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1747 z 13. júna 2024 o zlepšení koncepcie trhu s elektrinou (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2024/1747“) a smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024 o zlepšení koncepcie trhu s elektrinou v Únii (ďalej len smernica (EÚ) 2024/1711). Trendy v oblasti redizajnu vnútorného trhu s elektrinou zahŕňajú o. i. efektívne dosahovanie cieľov energetickej únie a cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, integráciu nových prvkov sústavy a účastníkov trhu s elektrinou. Ďalším legislatívnym aktom, ktorým sa čiastočne zaoberá predkladaná transpozícia do slovenskej legislatívy, je smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652. Predkladaný návrh zákona tiež predstavuje čiastočnú transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES. Čiastočná transpozícia je zameraná najmä na úpravu certifikácie prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete a úpravu pravidiel fungovania vnútorného trhu s vodíkom.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2026, okrem vymedzených bodov, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh zákona sa predkladá s cieľom transpozície ustanovení práva EÚ. RÚZ v medzirezortnom pripomienkovom konaní predložila k návrhu značné množstvo zásadných pripomienok, pri ktorých sa však značnú časť rozporov v medzirezortnom pripomienkovom konaní nepodarilo odstrániť.

RÚZ odporúča materiál na ďalšie konanie po zapracovaní nižšie uvedených pripomienok.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačné body 14, 18 a súvisiace

V ustanoveniach týkajúcich sa úprav a doplnení v § 2, § 3 a § 26a zákona č. 251/2012 Z. z. sa vypúšťa slovné spojenie „z jadrového paliva“ vo všetkých výskytoch a vo všetkých gramatických tvaroch.

Odôvodnenie:

Z dôvodu zachovania potrebnej technologickej neutrality sa navrhuje, aby zavedenie vyrovnávacieho režimu spojeného s uzavretím zmluvy o vyrovnávacom režime nebolo obmedzené len na technológiu výroby elektriny z jadrového paliva, ale aby sem mohli byť zahrnuté aj iné zdroje na báze iných technológií. Ide najmä o prípady, ak potreba takéhoto prevádzkového režimu vyplynie napr. zo záverov a odporúčaní hodnotenia primeranosti zdrojov pripojených do elektrizačnej sústavy v SR, ktoré vypracúva a zverejňuje ministerstvo. Akceptácia tejto pripomienky nie je v rozpore so zámerom predkladateľa, a to uzatvárať zmluvy o vyrovnávacom režime (aj) s prevádzkovateľmi zdrojov na výrobu elektriny z jadrového paliva.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 14

Navrhujeme upraviť definíciu v navrhovanom šesťdesiatom bode nasledovne:

Republiková únia zamestnávateľov je členom:

„60. zmluvou o flexibilnom pripojení zmluva o pripojení do prenosovej sústavy alebo do distribučnej sústavy na napäťovej úrovni veľmi vysokého napätia alebo vyššej, v ktorej je dohodnuté oprávnenie prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa distribučnej sústavy obmedzovať využitie pripojovacej kapacity pre prístup do sústavy pre dodávky alebo odber elektriny alebo to obmedzovaním výroby elektriny za stanovených alebo dohodnutých podmienok riadenia prenosovej alebo distribučnej sústavy bez náhrady za takéto obmedzenie,

Odôvodnenie:

Navrhujeme úpravu tohto ustanovenia. Považujeme za nereálne riadiť dispečerským systémom odber/dodávku potencionálne na viac ako milión deliacich miestach užívateľov.

Čo sa týka určenia pravidiel obmedzovania, prevádzkovateľ distribučnej sústavy môže predpísať použitie riešenia (napr. autonómnej automatiky) viazaného na ΔU , ktoré si postráži výkonovú bilanciu obmedzovaním výroby na zdroji v bode pripojenia aj bez väzby na dispečing; bude však potrebné zaviesť prísny sankčný mechanizmus pre dodržiavanie ΔU kritéria.

Považujeme za potrebné zdôrazniť, že výroba ovplyvňuje napäťové pomery v sústave, nie kapacitná bilancia a prípadné dodávanie/nedodávanie do distribučnej sústavy. Model riadenia výkonu zdroja / výroby na zdroji je zavedený napríklad v Španielsku. Royal Decree-Law 23/2020 o energetickej transformácii definuje flexibilné pripojenie ako: Technickú schopnosť výrobných zariadení dynamicky upravovať svoju výrobu elektriny, pričom technické požiadavky určí prevádzkovateľ sústavy (Rýchlosť zmeny výkonu, Presnosť regulácie, spoľahlivosť komunikačných protokolov, schopnosť okamžitej odpovede na signály riadenia)

Je dôležité stanoviť čo je myslené pod pojmom pripojovacia kapacita, či sa tým myslí maximálna rezervovaná kapacita alebo niečo iné. Takto je definícia nejasná.

3. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 15 vkladá nový bod, ktorý znie:

„16. V § 2 písm. b) sa za šesťdesiaty ôsmy bod vkladá šesťdesiaty deviaty bod, ktorý znie: „špecifickou distribučnou sústavou sústava ŽSR s osobitnými podmienkami, vzhľadom na špecifiká, ktoré ovplyvňujú fungovanie distribučnej sústavy ŽSR ako miestnej distribučnej sústavy.““.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

MDS ŽSR sa technologicky značne odlišuje od regionálnych distribučných sústav (RDS), rozlohou je veľmi rozsiahla (celá SR) a jej výkonové zaťaženie je výrazne nerovnomerné. Je to špecifická MDS ŽSR s osobitnými podmienkami, ktoré sa u iných RDS a MDS nevyskytujú. MDS ŽSR má viacej napäťových úrovní (25 kV, 3 kV jednosmerná, 1,5 kV jednosmerná, 22 kV, 110 kV), na železničnej dopravnej ceste sú prevádzkované pohyblivé odberné miesta (hnacie koľajové vozidlá) železničných dopravcov.4. Pripomienka č. 562 - k čl. I., novelizačné body 25 V čl. I v novelizačnom bode 25 v § 4 odsek 6 znie: „(6) Za aktívneho odberateľa sa považuje koncový odberateľ elektriny...

4. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačné body 27

V čl. I v novelizačnom bode 27 v § 4 odsek 6 znie:

„(6) Za aktívneho odberateľa sa považuje koncový odberateľ elektriny alebo skupina spoločne konajúcich koncových odberateľov elektriny, ktorí nepodnikajú v elektroenergetike a súčasne vyrábajú alebo uskladňujú elektrinu vo vlastných zariadeniach na výrobu elektriny alebo v zariadeniach na skladovanie elektriny a spotrebúvajú takúto elektrinu vo svojich odberných miestach alebo zdieľajú takúto elektrinu alebo poskytujú flexibilitu. Odberateľ elektriny v domácnosti alebo právnická osoba založená na iný ako podnikateľský účel, ktorá vykonáva aspoň jednu z činností aktívneho odberateľa podľa prvej vety, sa na účely tohto zákona považuje vždy za aktívneho odberateľa. Osoba podnikajúca v elektroenergetike, ktorá vykonáva aspoň jednu z činností aktívneho odberateľa podľa prvej vety, sa na účely tohto zákona považuje za aktívneho odberateľa vtedy, ak jej príjmy z podnikania v elektroenergetike v súčte za posledné účtovné obdobie nedosahujú podiel minimálne 50 % zo všetkých príjmov v súčte zo všetkých podnikateľských činností tejto osoby za posledné účtovné obdobie.“

Odôvodnenie:

Ide o návrh eurokonformnej definície aktívneho odberateľa, podľa ktorej sa neskúma formalisticky a štatisticky sumár činností účastníka trhu s elektrinou, ale účel výroby elektriny v lokálnom zdroji, tzn. charakter a účel spotreby takto vyrobenej elektriny.

5. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 29

V čl. I v bode 29 sa v § 6 odsek 5 dopĺňa písmenom j), ktoré znie:

„j) výroba, uskladňovanie a dodávka elektriny elektrickými hnacími vozidlami, ktorými sa rozumejú všetky vozidlá, ktoré sú pripojené do miestnej distribučnej sústavy, odoberajú z nej elektrinu pre pohon vozidla a dodávajú elektrinu do miestnej distribučnej sústavy, pričom časť elektriny sa spotrebuje v miestnej distribučnej sústave a nespotrebovaná časť v miestnej distribučnej sústave sa dodá do regionálnej distribučnej sústavy.“.

Odôvodnenie:

Rekuperácia - dodávka elektriny odobranej v inom čase, vznikajúca premenou kinetickej energie vlaku pri brzdení železničných hnacích vozidiel (HKV) pomocou elektrodynamickéj rekuperačnej brzdy. Je to nepredikovateľný zdroj a nové a modernizované HKV majú povinnosť rekuperovať v zmysle príslušných nariadení Európskej komisie.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 63

Odporúčame zvážiť vytvorenie jednotného znenia výhod a rizík spojených s daným typom ocenenia, na ktoré by bol každý dodávateľ povinný upozorniť, a to buď priamo v právnom predpise alebo na webom úradu, na ktorý by bolo možné odkázať.

Odôvodnenie:

Z dôvodu dosiahnutia účelu smernice.

7. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 66

V čl. I v bode 66 v § 17 odsek 21 znie:

„(21) Ak tento zákon neuvádza inak, práva koncového odberateľa elektriny a povinnosti ostatných účastníkov trhu s elektrinou voči koncovému odberateľovi elektriny podľa odsekov 1 až 20 zostávajú nedotknuté aj v prípade, že koncový odberateľ elektriny pôsobí ako aktívny odberateľ.“.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na úpravy navrhované v súvislosti so zavedením inštitútu zdieľania navrhujeme upraviť predmetné ustanovenie tak, aby sa umožnilo plnohodnotné uplatnenie zákonných výnimiek z navrhovaného pravidla prostredníctvom formulácie „ak tento zákon neuvádza inak“

8. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za bod 66 vkladá nový bod 67, ktorý znie:

„67. V § 17b ods. 1 sa vypúšťa veta: „Zraniteľný odberateľ má právo uzavrieť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom kedykoľvek v priebehu kalendárneho roka.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

9. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa bod 67 vypúšťa a bod 68 sa nahrádza nasledovným znením:

„68. V § 17b odseky 2 až 4 znejú:

„(2) Zmluva o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom a zmluva o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom sa uzatvára na dobu určitú v trvaní jedného kalendárneho roka. To neplatí pre zmluvu so zraniteľným odberateľom podľa odseku 5, ktorá sa uzatvára na dobu do konca kalendárneho roka, v ktorom zraniteľnému odberateľovi vznikne prvýkrát právo ukončiť zmluvu podľa odseku 3 prvej vety.

(3) Ak zraniteľný odberateľ neurobí do 30. septembra prejav vôle ukončiť zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom k 31. decembru,

zmluva sa obnovuje na nasledujúci kalendárny rok. Tým nie je dotknuté právo zraniteľného odberateľa podľa § 17 ods. 6 a 11.

(4) Ak zraniteľný odberateľ odoberá elektrinu alebo plyn za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii a súčasne nemá uzatvorenú zmluvu o združenej dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke plynu na dobu presahujúcu 31. december kalendárneho roka, právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu²⁾ si uplatní tak, že najneskôr do 30. septembra požiada dodávateľa elektriny poskytujúceho univerzálnu službu alebo dodávateľa plynu poskytujúceho univerzálnu službu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom na nasledujúci kalendárny rok. Tým nie sú dotknuté ustanovenia § 17 ods. 6 a 11.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Podľa aktuálne platného znenia zákona regulovaní zákazníci so zmluvami na dobu neurčitú môžu jednoducho vypovedať zmluvu a prejsť na neregulovaný produkt, pričom v prípade nepriaznivých podmienok na trhu môžu opätovne požiadať o uzatvorenie zmluvy za regulovanú cenu, čo vytvára nevyvážený vzťah zákazníka a dodávateľa, kedy riziko výkyvov cien znáša len dodávateľ. Pre dodávateľa je nevýhodné, ak môže zákazník voľne prechádzať medzi regulovanou a neregulovanou cenou elektriny bez obmedzení, z niekoľkých dôvodov:

- a) Nerovnováha rizika – Dodávatelia, ktorí predávajú komoditu za neregulované ceny, znášajú vyššie riziko výkyvov tržových cien. Ak zákazníci môžu kedykoľvek prejsť na regulovanú cenu, využijú výhodu nižšej ceny, keď tržové ceny stúpajú, ale opustia neregulovaný trh, kedy by mali platiť vyššiu cenu, čím prenášajú riziko výhradne na dodávateľa.
 - b) Narušenie obchodnej stratégie – Dodávatelia si plánujú nákup komodity na základe dlhodobých zmlúv a predpokladaného odberu. Ak zákazníci môžu kedykoľvek odísť, dodávatelia nemajú istotu v plánovaní nákupov, čo môže viesť k finančným stratám alebo vyšším cenám pre ostatných zákazníkov.
 - c) Krízové dotovanie – Ak si zákazníci vyberajú regulovanú cenu len vtedy, keď je výhodná, a odchádzajú na voľný trh pri priaznivých podmienkach, systém regulovaných cien je finančne neudržateľný. Dodávatelia musia prenášať náklady na stabilizáciu cien na iných zákazníkov.
 - d) Dlhodobá nestabilita trhu – Možnosť neobmedzeného prechodu medzi režimami znižuje motiváciu zákazníkov viazať sa na dlhodobé zmluvy, čím sa oslabuje stabilita dodávateľského trhu. To môže viesť k menšej konkurencii a vyšším cenám v dlhodobom horizonte.
 - e) Administratívna záťaž – Časté prechody medzi regulovaným a neregulovaným trhom zvyšujú administratívne náklady dodávateľov na spracovanie nových zmlúv, výpovedí a úprav fakturácie.
- Z uvedených dôvodov navrhujeme uvedenú legislatívnu zmenu procesu prechodu medzi regulovaným a neregulovaným segmentom, ktorá by mala pomôcť stabilizovať trh a znížiť riziko pre dodávateľov, čím by sa zabezpečila férovejšia cenová politika pre všetkých odberateľov.

10. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nových novelizačných bodov

V čl. I sa za bod 66. vkladajú nové body v nasledovnom znení:

V § 17b ods. 2 znie:

„(2) Zmluva o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom a zmluva o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom sa uzatvára na dobu neurčitú alebo na dobu určitú v trvaní dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov s možnosťou automatického opakovaného predlžovania trvania zmluvy na ďalších dvanásť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, pokiaľ odberateľ nedoručí dodávateľovi výpoveď v lehote podľa odseku 3.“

V § 17b ods. 4 znie:

„(4) Ak zraniteľný odberateľ odoberá elektrinu alebo plyn za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii, právo na dodávku elektriny alebo dodávku plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného predpisu²⁾ si uplatní tak, že požiada dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom alebo zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom. Podmienkou pre nadobudnutie účinnosti zmluvy podľa predchádzajúcej vety je ukončenie zmluvy o dodávke elektriny/plynu alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny/plynu za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii spôsobom vyplývajúcim zo zákona alebo zo zmluvy.“

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Aktuálna úprava obsiahnutá v ods. 2 v § 17b Zákona o energetike predstavuje podľa nášho názoru neprimeranú ochranu odberateľa a zároveň zbytočnú administratívnu záťaž pre dodávateľa. Sme toho názoru, že uzatvorenie zmluvy s viazanosťou na 12 mesiacov s možnosťou autoprolongácie je bežnou praxou v obchodnom styku. Odberatelia uvedenú zmluvnú prax evidujú a rozumejú jej obsahu a rovnako rozumejú spôsobu, akým môžu zmluvu na dobu určitú v prípade záujmu ukončiť, resp. akým spôsobom môžu „zastaviť“ prolongáciu zmluvy na ďalšie obdobie. V prípade úpravy výslovného súhlasu odberateľa s prolongáciou zmluvy ide o pomerne neštandardný prvok v rámci zaužívaných zmluvných vzťahov. Je pravdepodobné, že odberatelia nebudú na túto úpravu reflektovať, a teda nebudú zasielať dodávateľovi súhlas s predĺžením zmluvy na dobu určitú, čo bude mať za následok zmenu ich zmluvy na zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú. Uvedená zmena zmluvného vzťahu „zo zákona“, t. j. bez aktívnej účasti, resp. výslovnej požiadavky odberateľa tak bude pre odberateľa minimálne „prekvapivá“ a môže na strane odberateľa vyvolať nespokojnosť. Sme toho názoru, že táto právna úprava vnáša chaos do zmluvných vzťahov, pričom jej pridaná hodnota pre odberateľa je otázna.

Navrhujeme úpravu spôsobu prechodu z neregulovaného režimu do režimu regulovaného, ktorého aktuálne nastavenie poškodzuje dodávateľov a spôsobuje im straty. Dodávateľ odberateľovi obstaráva zazmluvnené množstvo elektriny/plynu za dohodnutú neregulovanú cenu na celé obdobie trvania zmluvy a predčasné ukončenie zmluvy počas jej trvania má za následok, že dodávateľ musí zvyšný nakúpený objem predať na trhu za aktuálne ceny, ktoré môžu byť nižšie ako ceny, za ktoré danú komoditu v čase uzatvorenia zmluvy obstaral. Rozumieme zámeru zákonodarcu, ktorý mal predmetnou úpravou umožniť odberateľom voľnejší prechod do regulovaného režimu v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou (povinnosť odberateľa podať žiadosť o uzatvorenie zmluvy s regulovanou cenou do 31.3. s účinnosťou zmluvy od 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka), avšak nesúhlasíme s aktuálnou úpravou, ktorá nerespektuje platné zmluvné vzťahy a umožňuje odberateľom prechod do regulovaného segmentu v podstate kedykoľvek bez ohľadu na viazanosť predchádzajúcej zmluvy. Sme toho názoru, že prechod z neregulovaného režimu do regulovaného by mal byť realizovaný až po riadnom ukončení predchádzajúcej zmluvy. Obdobne, ako je tomu pri zmene dodávateľa. Motívom odberateľa pre zmenu dodávateľa je vo väčšine prípadov lepšia cena, pričom odberateľ môže túto lepšiu cenu získať až po tom, čo riadne ukončí svoju zmluvu s predchádzajúcim dodávateľom. Rovnaký princíp by mal platiť aj v prípade, ak chce odberateľ získať lepšiu cenu prechodom z neregulovaného režimu do režimu regulovaného.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 70

V čl. I bod 70 sa vypúšťa.

Odôvodnenie:

Navrhovaná právna úprava podľa nášho názoru neprimeraným spôsobom zasahuje do princípov zmluvnej voľnosti a rovnosti strán aplikovateľných v súkromnom práve, najmä v obchodných záväzkových vzťahoch medzi podnikateľmi a do mechanizmov trhového hospodárstva. Navrhovaná právna úprava sa totiž týka plošne všetkých koncových odberateľov a teda sa navrhuje zákonodarcom aplikovať aj na prípady, kedy nejde o kategóriu zraniteľných odberateľov, ale aj štandardné podnikateľské subjekty, ktoré sú častokrát veľkí nadnárodní podnikatelia s nezanedbateľnými finančnými zdrojmi a vyjednávacou silou ohľadne rokovania o obsahu zmluvy (zmluvných podmienok). Týmto sa narušá rovnosť zmluvných strán (podnikateľov), ktorá je, ako sme uviedli vyššie, jedným z kľúčových princípov v súkromnoprávných vzťahoch a obzvlášť v obchodných záväzkových vzťahoch, v neprospech dodávateľa. Ten pri navrhovanej právnej úprave už nebude môcť reagovať na objektívne udalosti na trhu alebo podmienky vyplývajúce zo zmien legislatívy a zmien zavedených ostatnými účastníkmi na trhu s elektrinou, ktorých postavenie a ich predpisy sú fakticky nadradené dodávateľom, bez rizika, že odberateľ rozbehnutý kontrakt vypovie, ak nebude súhlasiť so zmenami (a dodávateľ zostane napr. s nakúpeným FW, ktorý si odberateľ objednal za ním kontrahovanú cenu). A to najmä v prípade dlhodobějších kontraktov môže na strane dodávateľov spôsobiť negatívne následky. Dodávame, že postavenie dodávateľov možno, aj s ohľadom na nutnosť reagovať na volatilný trh a celkovú svetovú ekonomiku a geopolitický vývoj v tomto smere prirovnáť napr. k bankám alebo poisťovniam, ktoré sú tiež do istej miery regulované, avšak ich zmluvná voľnosť regulačnými orgánmi zďaleka nie je nastavená tak tvrdo, ako je to v prípade dodávateľov energií, pričom prijatím predmetnej právnej úpravy by boli dopady na dodávateľov ešte tvrdšie.

Navrhovaná úprava stavia dodávateľov zároveň do neistoty a nepredvídateľnosti čo sa týka plánovania, resp. limituje vyššie uvedené možnosti reagovať na faktický vývoj na trhu a môže tiež vyústiť až do rozhodnutia niektorých (najmä menších) dodávateľov prestať poskytovať dlhodobé produkty práve z dôvodu, že nebudú môcť nevyhnutne v rámci svojich obchodných podmienok reagovať na trhové/legislatívne zmeny, čo bude mať v konečnom dôsledku negatívny dopad na samotných odberateľov, keďže dlhodobější kontrakty sú často krát pre odberateľa výhodnejšie než tie krátkodobé, pretože dodávateľovi umožňujú rozumne rozložiť podnikateľské riziko. Dodávateľ sa tak fakticky stáva rukojemníkom koncového odberateľa odkázaným na okolnosti (vývoj trhu), voči ktorým nemôže nijakým spôsobom zasiahnuť ani sa brániť.

12. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplniť nový § 17ca. Obsahom návrhu je osobitná úprava podmienok dodávky plynu koncovým odberateľom plynu na výrobu tepla a dodávku tepla.

(A) Navrhujeme nový § 17ca (ostatné písmena sa premenujú):

§ 17ca Osobitné ustanovenia pre dodávku plynu pre koncového odberateľa plynu na výrobu tepla a dodávku tepla

(1) Ak ide o koncového odberateľa plynu, ktorý má záujem odoberať plyn na výrobu tepla a dodávku tepla za cenu ustanovenú úradom vo všeobecne záväznom právnom predpise v zmysle § 69 ods. 2 písm. z), právo na dodávku plynu za cenu stanovenú úradom si uplatní tak, že požiada dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke plynu alebo zmluvy o dodávke plynu a súčasne preukáže dodávateľovi plynu využitie plynu na uvedený účel spôsobom, za podmienok a v termíne stanovených úradom v pravidlách trhu.

(2) Koncový odberateľ plynu, ktorý požiada dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy o združenej dodávke plynu alebo zmluvy o dodávke plynu podľa odseku 1 je povinný preukázať, že je držiteľom povolení na výrobu tepla a rozvod tepla a a splní obchodné podmienky dodávateľa plynu; odmietnutie uzatvoriť zmluvu o združenej dodávke plynu alebo zmluvu o dodávke plynu musí dodávateľ plynu odôvodniť.

(3) Cenu za dodávku plynu na výrobu tepla a dodávku tepla ustanovenú úradom vo všeobecne záväznom právnom predpise v zmysle § 69 ods. 2 písm. z) nie je možné priznať spätne.

(B) Doplnenie v § 69 ods. 2 písm. z):

dodávať plyn koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla podľa § 17ca, ktorého cena za služby obchodníka, ktorá sa skladá z ceny za komoditu a ostatných nákladov obchodníka na zabezpečenie plynu okrem nákladov na prepravu plynu a distribúciu plynu, nesmie byť vyššia ako hodnota ustanovená úradom vo všeobecnom záväznom právnom predpise, ktorý ustanoví podrobnosti o určení ceny za služby obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla.

Odôvodnenie:

Považujeme za potrebné doplniť zákonnú úpravu vo vzťahu k dodávke plynu koncovým odberateľom plynu odoberajúcich plyn na výrobu tepla a dodávku tepla za cenu ustanovenú úradom podľa § 69 ods. 2 písm. z) ZoE, ktorá je v tomto smere nedostatočná a ktorá bez ďalšieho upresnenia podmienok takejto dodávky plynu jednostranne stanovuje len povinnosť pre dodávateľov plynu dodávať plyn tejto „novej“ skupine koncových odberateľov. Je nevyhnutné, aby takýto koncový odberateľ plynu mal povinnosť požiadať dodávateľa plynu o uzatvorenie zmluvy a súčasne, aby preukázal účel využívania odoberaného plynu na výrobu tepla a dodávku tepla za regulovanú cenu, nakoľko bez preukázania týchto skutočností by dodávateľ plynu nemal vedomosť, že ide o oprávneného koncového odberateľa plynu, ktorému má povinnosť dodávať plyn na výrobu tepla a dodávku tepla za maximálnu cenu určenú úradom, čím by sa dodávateľ plynu dostal do porušenia jeho povinnosti bez toho, aby to akýmkoľvek spôsobom zaviniel. Oznámenie a preukázanie účelu využívania plynu na výrobu tepla a dodávku tepla je nevyhnutné pre priznanie regulovanej ceny stanovenej úradom.

Poukazujeme na to, že absentujúca právna úprava dodávky plynu tejto skupine koncových odberateľov plynu dáva priestor pre uplatňovanie si ceny stanovenej úradom aj takým koncovým odberateľom, ktorí uzavruť zmluvu s trhovou cenou a následne po zverejnení ceny stanovenej úradom si budú uplatňovať u dodávateľa plynu regulovanú cenu a to aj spätne (keďže bude pre nich výhodnejšia). S cieľom zabrániť špekuláciám zo strany koncových odberateľov plynu a vzniku škody na strane dodávateľov plynu navrhujeme explicitne uviesť, že cenu regulovanú úradom nemožno priznať spätne.

Zároveň považujeme za potrebné v tomto smere precizovať aj právnu úpravu v pravidlách trhu čo do podmienok a termínu uplatnenia práva týchto koncových odberateľov plynu na dodávku plynu za cenu ustanovenú úradom.

13. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa vkladá nový bod . v nasledovnom znení:

76. V § 17f sa vypúšťa odsek 9. Doterajší odsek 10 sa označuje ako odsek 9.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

V § 17f ods. 9 Zákona o energetike je upravená povinnosť dodávateľa uvádzať vo vyúčtovacej faktúre informáciu o správnosti zaradenia odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu do distribučnej tarify, do ktorej je jeho odberné miesto zaradené, a o možnosti preradenia odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu do distribučnej tarify, a to zrozumiteľným spôsobom s porovnaním spotreby ostatných odberateľov elektriny alebo odberateľov plynu v jeho distribučnej tarife.

Spoločnosť SSE poukázala už pri MPK (LP/2024/76) k návrhu novely Zákona o energetike, ktorou bola predmetná povinnosť zavedená, že uvedené ustanovenie je v praxi nevykonateľné, nakoľko rozhodnutie o zaradení odberateľa do distribučnej tarify je v kompetencii príslušného PDS. Pre oblasť elektroenergetiky zároveň platí, že zaradenie do príslušnej distribučnej tarify závisí od spôsobu využívania daného odberného miesta, t. j. či je alebo nie je určené na vykurovanie, prípadne o aký typ vykurovania sa jedná, pričom priznanie tzv. kúrenárskej sadzby podlieha schváleniu zo strany PDS. T. j. informácia o spotrebe odberateľov (ktorú má dodávateľ k dispozícii a ktorú reálne môže zohľadniť pri vyhodnotení) je v prípade tzv. kúrenárskych taríf irelevantná. Objem spotreby je zásadný len pre určenie jednotarifnej sadzby DD1 alebo DD2.

Dodávateľa ešte pred zavedením predmetnej povinnosti dobrovoľne prispievali k zvyšovaniu povedomia odberateľov o možnosti ich preradenia do vyhovujúcej distribučnej sadzby. Spoločnosť SSE napr. na svojom webovom sídle už dávnejšie zverejnila prehľadný nástroj, prostredníctvom ktorého si každý odberateľ môže vybrať vhodnú sadzbu v závislosti od spôsobu využívania elektriny na svojom odbernom mieste. Odberateľ sa v prípade záujmu môže obrátiť aj na zákaznícku linku/centrá, kde mu pracovníčky po konzultácii s odberateľom a zistení podrobností k jeho odberovým pomeroch rovnako ochotne overia vhodnosť jeho sadzby a odporučia mu adekvátnu sadzbu. Len uvedený postup zabezpečí správne zaradenie odberateľa do príslušnej distribučnej sadzby.

14. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 19 ods. 5 navrhujeme v poslednej vete presnejšie vyšpecifikovať zastavenie konania.

Odôvodnenie:

Navrhujeme jednoznačne vyšpecifikovať, o aké zastavenie konania ide a že sa viaže na vykonanie uloženej povinnosti zmeny návrhu. Potreba vyplýva z aplikačnej praxe.

15. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 88

Navrhujeme upraviť znenie § 19 odsek 13 a 14 nasledovne:

„(13) Ak nemožno pripojiť zariadenie na výrobu elektriny alebo zariadenie na uskladňovanie elektriny s celkovým inštalovaným výkonom nad 100 kW vrátane v odovzdávacom mieste pripojenia z dôvodu nedostatku potrebnej kapacity na pripojenie v sústave alebo ak je možné pripojiť také zariadenie len s nižším než požadovaným výkonom a ak takéto pripojenie neohrozí bezpečnú a spoľahlivú prevádzku distribučnej sústavy, umožní prevádzkovateľ sústavy uzatvorenie zmluvy o flexibilnom pripojení a pripojení zariadenia na výrobu elektriny alebo zariadenia na uskladňovanie elektriny s možnosťou obmedzenia využitia kapacity na pripojenie v rozsahu a za podmienok dohodnutých v zmluve o flexibilnom pripojení a technických podmienkach pripojenia do sústavy bez náhrady za také obmedzenie využitia kapacity na pripojenie. Prevádzkovateľ sústavy nie je povinný pripojiť zariadenie na výrobu elektriny alebo zariadenie na uskladňovanie elektriny do prenosovej alebo distribučnej sústavy, pokiaľ žiadateľ o pripojenie neinštaloval zariadenia na riadenie výkonu zariadenia na výrobu elektriny alebo zariadenia na uskladňovanie elektriny, alebo odberného elektrického zariadenia za podmienok stanovených v technických podmienkach pripojenia k sústave.

(14) Prevádzkovateľ sústavy musí informovať žiadateľa o pripojení o opatreniach, ktoré je potrebné vykonať v ním prevádzkovanvej sústave a predpokladaných lehotách ich vykonania, aby mohol výrobca elektriny alebo prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny s celkovým inštalovaným výkonom nad 100 kW vrátane v

odovzdávacom mieste pripojenia využiť práva na pripojenie zariadenia k prenosovej alebo distribučnej sústave bez možnosti obmedzenia kapacity pripojenia do prenosovej alebo distribučnej sústavy bez náhrady za takéto obmedzenie. Prevádzkovateľ sústavy je povinný umožniť výrobcovi elektriny alebo prevádzkovateľovi zariadenia na uskladňovanie elektriny zmeniť flexibilné pripojenie na pripojenie bez možnosti obmedzenia kapacity pripojenia do prenosovej alebo distribučnej sústavy bez náhrady po vykonaní opatrení podľa prvej vety, pokiaľ nejde o flexibilné pripojenie v oblasti alebo časti prenosovej alebo distribučnej sústavy, kde prípadná výstavba alebo modernizácia prenosovej alebo distribučnej sústavy pre umožnenie zmeny flexibilného pripojenia na pripojenie bez možnosti obmedzenia kapacity nie je nákladovo účelná. Postup zmeny pripojenia a pravidlá vyhodnocovania a posudzovania nákladovej účelnosti stanovujú pravidlá trhu.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme úpravu týchto ustanovení. Zrejme nie je cieľom legislatívy inštalovať zariadenia na riadenie zdrojov s výkonom napr. 10 kW do SCADA systému prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav. Navrhujeme uplatňovať iba pri napäťovej úrovni VVN a vyššej v zmysle paragraf 2 odsek b) bod 46, 60.

16. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa vkladá nový bod 94, ktorý znie takto:

„94. V § 20 sa odseky 12 až 18 vypúšťajú.“.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Stav núdze v elektroenergetike z cenových dôvodov, ako je to predmetom odsekov 12 až 18 je v priamom rozpore so Smernicou 2019/944 a sieťovými predpismi týkajúcimi sa stavu núdze v sústavách prevádzkovateľov prenosových sústav EÚ. Stav núdze v elektroenergetike je fyzický stav elektrizačnej sústavy a jeho vyhlásenie sprevádzajú určené prevádzkové postupy. Jeho vyhlásenie pre určenie cien (ktoré majú podľa legislatívy byť určované na základe dopytu a ponuky) je neopodstatnené a môže skomplikovať postupy v prípade skutočného fyzického stavu núdze. Legislatíva EÚ už obsahuje nástroj ako sa vysporiadať so stavmi vysokých trhových cien, a síce vyhlásením stavu cenovej krízy (článok 66a smernice 2019/944) – teda nie je nutné miešanie s pojmom stavu núdze v elektroenergetike.

17. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 106

V bode 106 § 26a odsek 2 znie takto:

„(2) Ministerstvo môže určiť pre obdobie po 17. júli 2027 na základe nediskriminačného a transparentného výberového konania zariadenie na výrobu elektriny, pre ktoré výrobca elektriny získa právo uzavrieť zmluvu o vyrovnávacom režime na podporu podľa odseku 1.“

zároveň sa za odsek 2 vkladajú nové odseky 3 až 8, ktoré znejú takto:

„(3) Podmienky účasti vo výberovom konaní, obsah zmluvy uzatváranej s výrobcom určeným rozhodnutím ministerstva podľa odseku 8, požiadavky na zariadenie na výrobu elektriny alebo spôsob ich prevádzky a kritériá na vyhodnocovanie ponúk predložených vo výberovom konaní, určí ministerstvo v spolupráci s úradom.

(4) Ministerstvo môže v podmienkach účasti vo výberovom konaní podľa odseku 2 a 3 obmedziť maximálnu výšku aukčnej ceny elektriny.

(5) Oznámenie o začatí výberového konania, podmienky účasti vo výberovom konaní, obsah zmluvy uzatváranej s výrobcom určeným rozhodnutím ministerstva podľa odseku 7, požiadavky na zariadenie na výrobu elektriny alebo spôsob ich prevádzky a kritériá na vyhodnocovanie ponúk predložených vo výberovom konaní ministerstvo uverejní v Obchodnom vestníku a na svojom webovom sídle najmenej dva mesiace pred dátumom ukončenia prijímania ponúk.

(6) Ministerstvo môže zrušiť výberové konanie, ak sa podstatne zmenia okolnosti, za ktorých sa výberové konanie vyhlásilo, alebo žiadny z uchádzačov nesplnil podmienky účasti vo výberovom konaní. Ministerstvo môže

v podmienkach účasti vo výberovom konaní určiť dôvody pre zmenu výberového konania alebo ďalšie dôvody pre zrušenie výberového konania.

(7) O vyhodnotení výberového konania a určení zariadení na výrobu elektriny výrobcov elektriny, na ktoré výrobcovia elektriny získajú právo uzatvoriť zmluvu o vyrovnávacom režime na podporu podľa odseku 1, vydá ministerstvo rozhodnutie. Rozhodnutie doručí ministerstvo všetkým uchádzačom vo výberom konaní. Na rozhodnutie ministerstva podľa prvej vety sa všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje.

(8) Výrobca elektriny určeným rozhodnutím ministerstva podľa odseku 7 má právo na uzatvorenie zmluvy o vyrovnávacom režime s obsahom, v akom bola zverejnená spoločne s oznámením o začatí výberového konania. Zmluva o vyrovnávacom režime vyžaduje písomnú formu.“

Odseky 3 až 8 sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Žiadame o nahradenie rozhodnutia vlády o určení výrobcu elektriny z jadrového paliva, na ktorý bude uplatnený systém priamej podpory cien pre investície vo forme dvojsmernej rozdielovej zmluvy transparentnou aukciou, podobne ako je to v texte novelizačnom bode č. 14 zákona č. 309/2012 Z. z.

Priame určenie výrobcu elektriny, na ktorého bude uplatnený systém priamej podpory cien pre investície vo forme dvojsmernej rozdielovej zmluvy vládou SR je diskriminačné, netransparentné a v priamom rozpore s Článkom 19d bodu 2. písm. d) nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2024/1747 „Všetky systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv a rovnocenné systémy s rovnakými účinkami sa navrhnu s cieľom odmeny prostredníctvom otvoreného, jasného, transparentného a nediskriminačného súťažného ponukového konania; ak takéto súťažné ponukové konanie nie je možné uskutočniť, dvojsmerné rozdielové zmluvy alebo rovnocenné systémy s rovnakými účinkami a uplatniteľné realizačné ceny sa navrhnu tak, aby sa zabezpečilo, že rozdelenie príjmov podnikom nespôsobí neprimerané narušenie hospodárskej súťaže a obchodu na vnútornom trhu;“

18. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 106

V čl. I v novelizačnom bode 106 v § 26a ods. 1 sa na konci bodka nahrádza čiarkou a dopĺňajú sa slová: „ak podľa posúdenia primeranosti zdrojov podľa § 28a ods. 3 existuje nevyhnutná potreba výstavby zariadenia na výrobu elektriny pre režim základného pásma alebo iný režim prevádzky zariadenia na výrobu elektriny vrátane poskytovania flexibility a investor zariadenia na výrobu elektriny uspeje vo výberovom konaní podľa § 25.“

Odôvodnenie:

Poskytnutie podpory v rámci vyrovnávacieho režimu by malo byť odôvodnené potrebou vyplývajúcou z posúdenia primeranosti zdrojov a malo by mu predchádzať výberové konanie v zmysle článku 8 smernice 2019/944 (§ 25 zákona o energetike). Iný prístup nie je možné považovať za súladný so smernicou. V tejto súvislosti sú však relevantné najmä ciele transponovanej smernice v oblasti flexibility elektrizačnej sústavy, preto je potrebné pri udeľovaní stimulov majúcich povahu štátnej pomoci zohľadňovať aj príspevok obstarávaných nových kapacít k plneniu týchto cieľov.

19. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V Čl. I sa za bod 112 vkladá nový bod 113, ktorý znie takto:

„113. V § 28 ods. 2 písmene n) sa vypúšťa tento text: „a nakupovať regulačný výkon zariadení výrobcov elektriny alebo iných účastníkov trhu s elektrinou pre naplnenie podmienok určených ministerstvom na zavedenie kapacitného mechanizmu postupom podľa § 28a a v rozsahu schválenom ministerstvom“.“

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Ustanovenie je zmätočné. Navrhujeme upraviť znenie a zosúladiť s Nariadením 2019/943, pri kapacitnom mechanizme prevádzkovateľ prenosovej sústavy od subjektu nenakupuje regulačný výkon. Z Nariadenia: „kapacitný mechanizmus“ je opatrenie na zabezpečenie dosiahnutia potrebnej úrovne primeranosti zdrojov prostredníctvom

odmeňovania zdrojov za ich dostupnosť, s výnimkou opatrení týkajúcich sa podporných služieb alebo riadenia preťaženia.

Nejde teda o regulačný výkon nakupovaný prevádzkovateľom prenosovej sústavy. Navrhujeme ustanovenie bud' upraviť aby bola v súlade s Nariadením, alebo vypustiť.

20. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 114

V bode 114 písmene an) sa na konci dopĺňajú slová „a pred jej predložením úradu ju verejne konzultovať“

Odôvodnenie:

Za účelom transparentnosti a včasnosti komunikácie o výsledkoch hodnotenia potrieb flexibility na národnej úrovni za účelom včasného návrhu prípadných opatrení, by bolo vhodné zorganizovať verejnú konzultáciu pred jej predložením úradu v súlade s osobitným predpisom.

21. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa vkladá nový bod 115, ktorý znie takto:

„115. V § 28a odsek 6 a 7 navrhujeme upraviť v súlade s platnou legislatívou EÚ týkajúcou sa kapacitného mechanizmu alebo ustanovenia vypustiť.“.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nenakupuje regulačný výkon od výrobcov spadajúcich pod kapacitný mechanizmus. Podporné služby a teda aj regulačné služby vrátane disponibility a regulačnej elektriny sú z definície kapacitného mechanizmu v nariadení 2019/943 priamo vyňaté.

Regulačný výkon je v týchto bodoch chybným označením kapacity, za ktorú je výrobca odmeňovaný kapacitným mechanizmom. Vytvára to zmätočnú textáciu a zamieňanie pojmov.

22. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 133

V čl. I bode 133 v § 34 ods. 2 písm. ac) druhom bode sa na konci bodka nahrádza bodkočiarkou a dopĺňajú sa slová „tým nie je dotknuté oprávnenie subjektu zúčtovania podľa § 35b ods. 12.“.

Odôvodnenie:

Všeobecná povinnosť dodávateľa spočívajúca v zákaze znevýhodňovať aktívnych odberateľov cenovými alebo inými podmienkami dodávky elektriny oproti koncovým odberateľom elektriny, ktorí elektrinu nezdediajú nesmie brániť dodávateľom a ostatným subjektom zúčtovania v možnosti uplatňovania takých zmluvných a cenových podmienok prevzatia zodpovednosti za odchýlku, ktoré mu umožnia preniesť riziko zvýšených nákladov na odchýlku súvisiacich so zdieľaním do ceny za poskytnutie služby prevzatia zodpovednosti za odchýlku. Pripomienka nadväzuje na navrhované doplnenie odseku 12 do § 35b.

23. Zásadná pripomienka k čl. V. – novelizačný bod 50

V čl. II bod 50 znie:

„50. V § 16a ods. 1 sa slová „Ak dôjde k mimoriadnej situácii na trhu s tovarom a s ním súvisiacimi regulovanými činnosťami, ohrozeniu odberateľov vplyvom neúmerného nárastu cien tovarov alebo hrozia štátu značné hospodárske škody“ nahrádzajú slovami „Ak bola vyhlásená kríza cien elektriny na regionálnej úrovni alebo na území celej Európskej únie podľa osobitného predpisu(21bb)“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 21bb) znie:

„21bb) Čl. 66a Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii (Ú. v. EÚ L, 2024/1711, 26.6.2024).

Odôvodnenie:

Navrhovaná zmena prináša podstatnú úpravu podmienok pre uplatnenie regulácie cien elektriny. V navrhovanom znení sa vypúšťa možnosť zásahu v prípade mimoriadnej situácie na trhu alebo hrozby štátu značných

hospodárskych škôd, ako to bolo doposiaľ a stanovuje sa, že krízová regulácia činností, tovaru alebo ceny (aj pod nákladovou úrovňou) bude prípustná len vtedy, ak by bola vyhlásená kríza cien elektriny na regionálnej alebo európskej úrovni podľa čl. 66a Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944.

Cenová regulácia podľa § 16a, ak nie je spojená s vyhlásením krízy, narušuje normálny trhový mechanizmus. Stanovením podmienky vyhlásenia krízy cien elektriny sa zabezpečí, že regulácia bude aplikovaná len v mimoriadnych situáciách, keď to skutočne vyžaduje ochranu odberateľov a zabezpečenie stability trhu. To eliminuje možnosti subjektívneho posudzovania situácie a znižuje riziko zneužitia regulačných opatrení.

Navrhovaná zmena je v priamom súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711, v opačnom prípade by nedošlo k správnej transpozícii tejto smernice. Uplatňovanie prípadov regulácie mimo rámca vyhlásenej krízy by bolo nad rámec pôvodného zámeru smernice a mohlo by viesť k rozporu s európskymi právnymi normami. Dodržiavanie tejto podmienky zabezpečí jednotný prístup a právnu istotu v oblasti energetickej politiky na európskej úrovni.

Bez jasne stanoveného podmienkového rámca by sa mohol štát dopustiť nadmerného zásahu do cien elektriny, čo by viedlo k neefektívnej regulácii a potenciálnym negatívnym dopadom na ekonomiku. Regulácia cien bez vyhlásenia krízy poškodzuje nielen dodávateľov, ale aj celkovú ekonomickú rovnováhu trhu.

Z týchto dôvodov je nevyhnutné, aby zásah do cien elektriny, a najmä regulácia pod úrovňou nákladov, bol povolený len v prípade vyhlásenia krízy cien elektriny v súlade so smernicou. Tento prístup zabezpečuje, že regulácia bude uplatnená iba v skutočne mimoriadnych situáciách, čím sa chránia trhové mechanizmy, podporuje investičná dôvera a zároveň sa dosahuje súlad s európskymi právnymi predpismi.

24. Zásadná pripomienka k čl. IV., novelizačný bod 15

V § 3e od.s. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. sa v prvej vete pred slovné spojenie „z veternej energie“ pridáva slovné spojenie „vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla, ak je primárnym palivom obnoviteľný zdroj energie, alebo“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť aj zariadenia vysoko účinnej kombinovanej výroby na báze obnoviteľného zdroja energie medzi zdroje s možnosťou uzatvorenia zmluvy o vyrovnávacom režime.

25. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 4a doplniť nový odsek 12, ktorý znie nasledovne:

„(12) Výrobca elektriny v malom zdroji využívajúci ako zdroj slnečnú energiu môže v rozsahu maximálnej rezervovanej kapacity malého zdroja dodávať do sústavy elektrinu vyrobenú v malom zdroji, ktorá nie je spotrebovaná v odbernom mieste identickom s odovzdávacím miestom malého zdroja. Ak technické podmienky pripojenia malého zdroja do distribučnej sústavy neumožňujú zmluvne dohodnúť maximálnu rezervovanú kapacitu malého zdroja vo výške celkového inštalovaného výkonu malého zdroja, maximálna rezervovaná kapacita malého zdroja sa dohodne v hodnote nižšej ako je hodnota inštalovaného výkonu zariadenia na výrobu, alebo zariadenia na uskladňovanie elektriny ak sa jedná o malý zdroj elektriny v domácnosti, avšak nie menej ako 3 kilowatty“

Odôvodnenie:

Zmena definície maximálnej rezervovanej kapacity pre malý zdroj z menovitej hodnoty striedača na hodnotu dohodnutú v zmluve o pripojení zariadenia na výrobu elektriny (dôvod: zákazník si vie nastaviť hodnotu striedača na zazmluvnenú kapacitu a nemusí meniť už zakúpený striedač pre prípadné zvýšenie kapacity v budúcnosti).

26. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. III sa vkladá nový bod 17, ktorý znie:

„17. V § 6 odsek 5 znie:

(5) Úrad každoročne určuje hodnotu korekcie zohľadňujúcej priemerné medziročné zvýšenie alebo zníženie ceny primárnych palív, z ktorých sa vyrába elektrina, a priemerné medziročné zvýšenie alebo zníženie ceny emisných kvót,

ktoré sa použili na plnenie povinnosti podľa osobitného predpisu;15ad) hodnotu oboch korekcií na nasledujúci kalendárny rok zverejňuje úrad na svojom webovom sídle najneskôr do 31. augusta. Úrad každoročne zmení poslednú právoplatnú cenu elektriny schválenú alebo určenú úradom pre výrobcu elektriny a ponúknutú cenu elektriny podľa odseku 1 písm. d) o hodnotu korekcií podľa prvej vety.“

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Navrhuje sa precizovať ustanovenie umožňujúce aktualizáciu palivových nákladov a nákladov na emisné kvóty v rámci priemerných nákladov na výrobu energie (LCOE) ako aj podmienky ich uplatnenia voči platným cenám elektriny schváleným cenovým rozhodnutím úradu. Navrhuje sa, aby sa pre účely určenia korekcie porovnávali priemerné medziročné hodnoty cien primárnych palív a emisných kvót. Návrh vnáša do dnešného systému predvídateľnú aktualizáciu určovania cien zo strany úradu pri zmene cien palív. Eliminuje sa tým dnešný voľný výklad úradu pri stanovení zákonnej povinnosti aktualizovať cenu na základe palivových nákladov.

27. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. III sa vkladá nový bod 18, ktorý znie:

„18. V § 6 odsek 10 znie:

(10) Úrad cenu elektriny určí tak, aby podpora podľa § 3 ods. 1 písm. c) zodpovedala rozdielu medzi celkovými priemernými nákladmi na výrobu elektriny pre príslušnú technológiu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou a tržovou cenou elektriny; to neplatí pre ostrovné zariadenie. Celkové priemerné náklady na výrobu elektriny zahŕňajú bežnú návratnosť kapitálu, pričom maximálna miera návratnosti nákladov nepresiahne diskontnú sadzbu oznámenú Európskou komisiou v Úradnom vestníku Európskej únie platnú v čase určenia ceny elektriny. Priemerné náklady na výrobu elektriny sa každoročne aktualizujú. Výpočet celkových priemerných nákladov na výrobu elektriny pre jednotlivé technológie výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou použité na účely cenovej regulácie podľa osobitného predpisu,12) ako aj ich aktualizáciu zverejňuje úrad na svojom webovom sídle.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Metodika tvorby ceny elektriny na stanovenie doplatku (feed-in tarif) nie je dlhodobo známa, je tvorená na základe neverejných metodických materiálov úradu. V právnom štáte nemôže úrad svojvoľne ustanovovať osobitné podmienky prostredníctvom vlastných interných a ešte k tomu neverejných aktov, ak na tieto akty nemá splnomocnenie právnym predpisom vyššej právnej sily. Dnešný systém má za následok absenciu právnej istoty v súvislosti s investíciami v oblasti obnoviteľných zdrojov a vysoko účinnej kombinovanej výroby. Preto navrhujeme, aby mal úrad zákonnú povinnosť zverejňovať výpočet priemerných nákladov na výrobu elektriny, ktoré vstupujú do výpočtu feed-in tarif ako základný ekonomický parameter. Súčasťou cenotvorby má byť aj zohľadnenie bežnej návratnosti kapitálu a povinnosť každoročnej aktualizácie.

28. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 14 ods. 1 písm. h) zákona č. 309/2009 Z. z. sa za slovné spojenie „vedie“ dopĺňa slovné spojenie „a aktualizuje“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické upresnenie.

29. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 18o zákona č. 309/2009 Z. z. sa za odsek 5 dopĺňa nový odsek 6, ktorý znie:

„(6) Úrad postupuje podľa § 6 ods. 5 v znení účinnom od 1. januára 2026 prvýkrát pre obdobie od 1. januára 2026 tak, že cenu elektriny schválenú alebo určenú úradom k 1. januáru 2026 zmení pre každého výrobcu elektriny tak, že cenu elektriny schválenú alebo určenú úradom k 31. decembru 2024 upraví o hodnotu korekcií na roky 2025 a 2026. Úrad vydá príslušné zmeny cenových rozhodnutí dotknutým výrobcam elektriny najneskôr do konca februára 2026.“

Odôvodnenie:

Vo väzbe na pripomienku k § 6 ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z. sa navrhuje prechodné ustanovenie, podľa ktorého určí úrad palivovú korekciu a korekciu na emisné kvóty podľa modifikovaných pravidiel po prvýkrát pre obdobie od

účinnosti zákona na rok 2026. Zároveň sa navrhuje, aby úrad uplatnil korekcie na roky 2025 a 2026 voči cene elektriny vo výške, v akej bola cena elektriny právoplatná pre jednotlivých výrobcov elektriny k 31. decembru 2024.

30. Zásadná pripomienka k čl. IV., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplnenie nového novelizačného bodu v znení:

§ 3a znie:

„§ 3a Spôsob podpory a podmienky podpory obnoviteľného plynu

(1) Podpora obnoviteľného plynu sa zabezpečuje

- a) prednostnou distribúciou biometánu distribučnou sieťou,
- b) vydaním záruky pôvodu pre obnoviteľný plyn,
- c) vydaním potvrdenia o množstve biometánu,
- d) podporou výroby elektriny podľa odseku 2 na základe uplatnenia potvrdenia o množstve biometánu.

(2) Výrobca elektriny v zariadení na kombinovanú výrobu bez ohľadu na jeho celkový inštalovaný výkon, ktorý najmenej 60 % z vyrobeného tepla dodá centralizovaným zásobovaním teplom a doručí zúčtovateľovi podpory potvrdenie o pôvode elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou a potvrdenie o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie preukazujúce spotrebu biometánu v zariadení na kombinovanú výrobu, má právo na doplatok na množstvo elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou z biometánu určené podľa § 19 ods. 1 písm. a). Výška doplatku podľa prvej vety sa určí tak, aby výrobcovi elektriny v zariadení na kombinovanú výrobu bol kompenzovaný rozdiel trhovej ceny biometánu a trhovej ceny zemného plynu zvýšenej o trhovú cenu emisných kvót. Podrobnosti výpočtu určí ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom podľa § 19 ods. 1 písm. p). Pri výpočte doplatku sa vychádza z ceny elektriny určenej úradom podľa § 6 ods. 7. Množstvo biometánu preukazujúce spotrebu biometánu pri podpore elektriny nemôže presiahnuť výšku spotreby plyných palív použitých na výrobu elektriny.

(3) Na elektrinu, na ktorú si výrobca elektriny uplatňuje právo na podporu podľa odseku 2, nemožno súčasne uplatniť ďalšiu podporu doplatkom.

(4) Právo na podporu podľa odseku 2 si výrobca elektriny môže uplatniť bez ohľadu na rok uvedenia zariadenia na výrobu elektriny do prevádzky, ak od uvedenia zariadenia na výrobu obnoviteľného plynu do prevádzky neuplynulo viac ako 15 rokov.

(5) Podpora podľa odseku 2 sa pri zariadení výrobcu elektriny podľa § 14h ods. 2 vzťahuje len na elektrinu, pre ktorú uplatnené potvrdenie o množstve biometánu preukazuje splnenie kritérií trvalej udržateľnosti.

(6) Pri poskytovaní investičnej pomoci alebo inej podpory z národného systému podpory pre zariadenia na výrobu obnoviteľného plynu sa zohľadní pri určení intenzity pomoci trhovú hodnotu záruk pôvodu pre obnoviteľný plyn. Ustanovenie prvej vety sa nepoužije v súťažnom ponukovom konaní podľa osobitného predpisu.9aa)“

31. Zásadná pripomienka k čl. IV., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme doplnenie nového novelizačného bodu v znení:

„V § 19 ods. 1 sa vkladá písm. p) , ktoré znie:

p) spôsob výpočtu doplatku podľa § 3a ods. 2.“

Odôvodnenie:

Navrhovaný systém kompenzácie vyššej ceny biometánu voči cene zemného plynu (so zohľadnením ceny emisných kvót) v teplárstve prinesie významné synergie pre týchto stakeholderov:

1. pre štát z hľadiska plnenia cieľov podielu OZE v sektore vykurovania a chladenia (H&C): +1,1% ročne z balíka Ff55;
2. pre systémy CZT z hľadiska splnenia definície „účinného systému CZT“ v zmysle EED, plnenia indikatívneho cieľa +2,1% podielu OZE v diaľkovom vykurovaní;

3. pre výrobcov biometánu v SR – dlhodobé zmluvy so slovenskými systémami CZT – nepriamo garancia ceny za dodávku biometánu;
4. pre systémy CZT: zachovanie KVET v teplárstve, minimalizácia investícií do zmeny technológie (nebude potrebné).

Zďaleka najrýchlejšie implementovateľný systém podpory biometánu predstavuje dorovnanie nákladov na biometán s nákladmi na zemný plyn v súčasných systémoch CZT (so zohľadnením ceny emisných povoleniek). Jedná sa v podstate o parametrickú zmenu, rýchlo zapracovateľnú do súčasných pravidiel prevádzkovej podpory. Pre systémy CZT by využívanie biometánu bola len možnosť, nie povinnosť. Podporou systémov CZT v prechode na biometán zabezpečíme, že biometán nebude odpredaný do zahraničia, ale naopak ostane na Slovensku a prispeje k dekarbonizácii slovenského teplárstva. Týkať sa to bude výhradne biometánu vyrobeného v SR – „potvrdenia o množstve.“

32. Zásadná pripomienka k čl. IV., novelizačný bod 33

Navrhujeme zachovať hodnotu stropu pre biopalivá a plynné palivá z biomasy podľa prílohy č. 1 časť B vo výške 1,76 % a zdôrazniť, že sa jedná o hodnotu pred jej dvojnásobným započítaním. Novelizačný bod 33 navrhujeme upraviť nasledovne:

V §14ods. 9 pís. b) znie:

b. biopalív a plynných palív z biomasy podľa prílohy č. 1 časti B., najviac však do výšky 1,76% z celkového energetického obsahu motorovej nafty a motorového benzínu, stlačeného zemného plynu a skvapalneného zemného plynu uvedeného na trh, pred ich dvojnásobným započítaním

Odôvodnenie:

Cieľom pripomienky je explicitne v zákone vyjadriť, že limit 1,76% sa aplikuje na energiu z biopalív z biomasy podľa prílohy č. 1 časti B. pred jej zdvojnásobením. Okrem toho navrhujeme ponechanie pôvodnej hodnoty stropu vo výške 1,76 % pre biopalivá a plynné palivá z biomasy podľa prílohy č. 1 časti B, nakoľko akékoľvek jeho zvýšenie považujeme v súčasnosti za neopodstatnené z dôvodu nedostupnosti surovín pre výrobu plynných palív zo surovín uvedených v prílohe č. 1 časti B. Pri posudzovaní plnenia celkového podielu OZE v doprave Európska Komisia nezohľadňuje obnoviteľnú energiu pochádzajúcu z obnoviteľných palív nad stanovený strop podľa smernice Z hľadiska reportovania množstva OZE energie v doprave v rámci eurostatu (SHARES2023) možno uviesť, že plnenie OZE energie nad platné capy (1G biopalivá a IX-B biopalivá) sa nezapočítava do podielu OZE energie (čitateľ), avšak započítava sa ako fosílna energia, ktorá navyšuje celkové množstvo energie spotrebovanej v doprave (menovateľ). Inak povedané, akákoľvek energia dodaná nad schválené limity v smernici sa započítava ako fosílna a preto má skôr negatívny dopad na vykazovanie plnenia na úrovni členského štátu. Aktuálne nie sú k dispozícii jasné pravidlá pre certifikáciu nových surovín z prílohy č. 1 časti B, ktorý bol rozšírený o plodiny pestované na veľmi znehodnotenej pôde a dočasné plodiny, ako sú medziplodiny a krycie plodiny a ktoré by mohli v budúcnosti slúžiť ako vhodná surovina pre výrobu biopalív a plynných palív. Na základe vyššie uvedeného máme za to, že navýšenie hodnoty stropu by malo nastať v prípade preukázateľne vyššej dostupnosti surovín, resp. možnosti ich certifikácie a uznania ich dostupnosti aj z hľadiska Európskej Komisie, tak ako je správne uvedené v navrhovanom znení v § 14a odsek 13. Zvýšenie stropu v súčasnosti preto považujeme za predčasné a malo by byť previazané so súhlasom Európskej Komisie.

33. Zásadná pripomienka k čl. IV., novelizačný bod 69

Novelizačný bod 69 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s vypustením ods. 4 z §14i. Odobratie možnosti preukazovať kritériá trvalej udržateľnosti vyhlásením pestovateľa zásadným spôsobom skomplikuje súčasnú prax pri výrobe bioplynu z poľnohospodárskych plodín (napr. siláž) a následnej spotreby bioplynu na výrobu elektriny a tepla. Zrušenie tejto možnosti vytvorí ďalšie byrokratické povinnosti pre dodávateľov vstupných materiálov do bioplynových staníc.

34. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. III sa pred sa za novelizačný bod 1 vkladajú nové body 2 a 3, ktoré znejú:

„2.“ V § 12 odsek 2 znie:

(2) Osvedčenie sa nevyžaduje pri výstavbe

- a) decentralizovaného zdroja tepla pre objekt spotreby tepla s ročnou potrebou tepla 12ba) do 30 MWh, ak objekt spotreby tepla nie je pripojený do sústavy tepelných zariadení držiteľa povolenia na rozvod tepla, ktorý zabezpečuje centralizované zásobovanie teplom, alebo
- b) zariadenia na rozvod tepla, ktoré predstavuje rozšírenie, rekonštrukciu alebo modernizáciu existujúceho zariadenia na rozvod tepla v časti vymedzeného územia držiteľa povolenia na rozvod tepla alebo v území bezprostredne nadväzujúcom na vymedzené územie.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 12ba znie:

„12ba) § 9 ods. 1 písm. b) tretí bod vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona.“.

„3.“ V § 12 sa odsek 5 dopĺňa písmenom c), ktoré znie:

c) zvýšia náklady za teplo koncovým odberateľom, ktorým sa dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Revidovaný článok 23 ods. 4 smernice 2018/2001 zaväzuje členské štáty pokúsiť sa o implementáciu aspoň dvoch opatrení zo širokého katalógu, ktorý ponúka. Slovenská republika bude pokračovať v už zavedených opatreniach, a to podpore pripájania budov k systémom účinného centralizovaného zásobovania teplom (čl. 23 ods. 4 písm. b) smernice a § 21 ods. 4 a 5 zákona) a podpore výroby bioplynu a jeho vtláčania do plynárenskej sústavy namiesto jeho využívania na výrobu elektriny (čl. 23 ods. 4 písm. i) a § 3a a nasl. zákona č. 309/2009 Z. z.). S politikou podpory pripájania budov k účinnému centralizovanému zásobovaniu teplom je potrebné zosúladiť aj proces výstavby nových zdrojov tepla v existujúcich systémoch centralizovaného zásobovania teplom. V SR je zavedený mechanizmus povinného pripájania k účinnému centralizovanému zásobovaniu teplom (§ 21 ods. 4 a 5). Tomu zodpovedajúcim spôsobom musí preto prebiehať aj príslušný povoľovací proces, ktorý predchádza výstavbe (konanie o vydanie osvedčenia podľa § 12 zákona). Preto sa navrhuje, aby osvedčeniu nepodliehala výstavba decentralizovaného zdroja tepla pre objekt spotreby tepla, ktorého projektovaná ročná potreba tepla nepresahuje 30 MWh, ak zároveň takýto objekt nie je pripojený k centralizovanému zásobovaniu teplom. Uvedené znamená, že ak sa bude budovať nový objekt spotreby tepla s vyššou projektovanou potrebou tepla s vlastným decentralizovaným zdrojom tepla, takýto zámer bude podliehať osvedčovaciemu procesu. Rovnako bude osvedčeniu podliehať aj výstavba decentralizovaného zdroja tepla pre objekt spotreby tepla, ktorý je pripojený k centralizovanému zásobovaniu teplom. V konaní sa bude následne posudzovať aj otázka prípadného splnenia podmienok povinného pripojenia a prednostného odberu tepla z účinného centralizovaného zásobovania teplom (§ 12 ods. 4 písm. h) zákona).

Vzhľadom na smernicou požadované prijatie opatrenia v podobe povinného pripájania budov k účinnému centralizovanému zásobovaniu (čl. 23 ods. 4 písm. b) smernice) je vhodné pripustiť odpojenie objektu spotreby tepla od účinného centralizovaného zásobovania len v krajných prípadoch, opačný prístup by totiž znamenal popretie zmyslu prijímaného opatrenia. Súčasné znenie zákona pripúšťa vydanie osvedčenia pre odpojenie len v prípade, ak sa nezhorší vplyv na životné prostredie (najmä v dôsledku vyšších emisií) a súčasne nezníži podiel tepla z obnoviteľných zdrojov alebo odpadového tepla v dodávke koncovému odberateľovi. To však nemožno považovať za postačujúce v dôsledku postupnej dekarbonizácie systémov centralizovaného zásobovania pri potrebe pokračujúceho zabezpečovania spoľahlivého a cenovo dostupného centralizovaného zásobovania. Preto sa navrhuje do procesu osvedčenia vložiť ďalšia požiadavka, ktorej splnenie bude vyhodnocované a vyžadované pre prípadné odpojenie sa od účinného centralizovaného zásobovania, a to požiadavka pre udržanie (nezvýšenie) nákladov za teplo koncovým odberateľom, ktorým sa dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom. Správny orgán preto nevydá osvedčenie ani v prípade, ak by sa v dôsledku výstavby zariadenia na výrobu tepla a zníženia odberu tepla z účinného centralizovaného zásobovania zvýšili náklady za teplo koncovým odberateľom. Správny orgán vychádza zo záverov správy z energetického auditu, ktorú musí na tieto účely predložiť žiadateľ o vydanie osvedčenia (§ 13 ods. 1 písm. a) piaty bod a písm. b) piaty bod zákona o tepelnej energetike).

35. Zásadná pripomienka k čl. IV. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. IV sa za novelizačný bod 1 vkladá nový bod 2, ktorý znie:

„2.“ V § 15 ods. 1 písm. c) sa vypúšťa slovo „účinného“ a slová „skončil odber tepla dohodou alebo na základe zákona z dôvodov podľa § 20 ods. 2 písm. d)“ sa nahrádzajú slovami „si časť tepla na vykurovanie alebo na prípravu teplej vody vyrába samostatne v decentralizovanom zdroji tepla“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Návrh nadväzuje na navrhované úpravy § 20 a umožňuje dojednanie dodávateľa s odberateľom na súbežnej dodávke tepla z centralizovaného zásobovania teplom a decentralizovaného zdroja tepla pokrývajúceho časť spotreby v budove. Týmto návrhom sa odstraňuje súčasná finančná diskriminácia tých spotrebiteľov tepla, ktorí nemajú decentralizovaný zdroj a platia všetky náklady súvisiace so zabezpečením špičkového tepla pre tento typ spotrebiteľov (rezerva zdrojov tepla, rezerva v nákupe palív a podobne)

36. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. IV sa vkladá nový bod, ktorý znie:

„3“. V § 17 ods. 1 písmeno f) znie:

„f) poskytnúť koncovému odberateľovi, ktorý rozpočítava množstvo tepla dodaného v teplej vode konečnému spotrebiteľovi alebo fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá vykonáva činnosť podľa § 1 ods. 3 písm. c) údaje o celkovom množstve tepla spotrebovaného na ohrev teplej vody merané v mieste prípravy teplej vody centrálného zdroja teplej vody a objeme spotrebovanej teplej vody v rámci okruhu centrálného zdroja teplej vody.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Povinnosť rozpočítavania nákladov na množstvo tepla dodaného v teplej vode sa pojmovo nemôže vzťahovať na dodávateľa, ktorý dodáva teplo v teplej vode, ale len na koncového odberateľa, ktorý dodané teplo rozpočíta konečným spotrebiteľom (obvykle správcu alebo spoločenstvo vlastníkov zastupujúce vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome). Dodávateľ dodáva a meria teplo na prípravu teplej vody v mieste prípravy alebo na odbernom mieste (na päte domu) a nie v jednotlivých bytoch alebo nebytových priestoroch, medzi ktoré sa dodané teplo rozpočítava. Preto sa navrhuje nahradiť doterajšia povinnosť dodávateľa rozpočítavať náklady na množstvo tepla povinnosťou poskytnúť údaje potrebné na rozpočítanie koncovému odberateľovi.

37. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. IV sa za bod 3 vkladajú nové body 4 až 6, ktoré znejú:

„4. V § 20 ods. 2 písmeno c) sa slová „splní podmienky podľa odseku 4“ nahrádzajú slovami „si prostredníctvom decentralizovaného zdroja tepla zabezpečí teplo vyrobené z obnoviteľných zdrojov energie v podiele aspoň o 20 % vyššom ako má jeho súčasný dodávateľ a uhradí dodávateľovi ekonomicky oprávnené náklady vyvolané odpojením odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa.“.

5. V § 20 ods. 2 sa vypúšťa písmeno d).

6. V § 20 odsek 4 znie:

„(4) Skončiť odber tepla podľa odseku 2 písm. c) môže len koncový odberateľ, ktorý preukáže, že výstavbou decentralizovaného zdroja tepla zabezpečí vyššiu mieru plnenia požiadaviek na energetickú hospodárnosť objektu spotreby tepla.15)“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 15 znie:

„15) § 3 ods. 1 zákona č. 555/2005 Z. z.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Vypustenie možnosti skončenia odberu tepla v rámci účinného centralizovaného zásobovania v spojení s výstavbou decentralizovaného zdroja tepla nadväzuje na prijatie opatrenia povinného pripájania budov k účinnému

centralizovanému zásobovaniu podľa čl. 23 ods. 4 písm. b) smernice. Umožniť jednoduché odpájanie objektov pripojeným k účinnému centralizovanému zásobovaniu by bolo v rozpore s touto požiadavkou smernice. Návrh nebráni výstavbe decentralizovaných zdrojov so súhlasom dodávateľa. V súlade s požiadavkou smernice (čl. 24 ods. 3) a zásadou prednosti energetickej efektívnosti (Energy Efficiency First) sa navrhuje, aby bolo odpojenie od centralizovaného zásobovania teplom podmienené preukázaním zabezpečenia vyššej miery plnenia požiadaviek na energetickú hospodárnosť objektu spotreby tepla.

38. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 4

V § 21 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. sa v predvetí za slovné spojenie „vyšším ako 25 MW“ dopĺňa slovné spojenie „, ak nejde o účinné centralizované zásobovanie teplom,“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické upresnenie a uvedenie do súladu s navrhovaným ustanovením § 21 ods. 3 písm. d). Súčasne, ak sa jedná o CZT, ktoré napĺňa kritériá účinného CZT, je to preukázaním skutočnosti, že prevádzkovateľ účinného CZT dosahuje podiely OZE alebo VÚKVET na výrobe tepla v určených minimálnych hodnotách, pričom do budúcnosti sa tieto kvalifikačné podiely na základe legislatívy EÚ sprísňujú.

39. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V § 38ae zákona č. 657/2004 Z. z. sa vypúšťa odsek 8.

Odôvodnenie:

Do 1.12.2022 podľa ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b) Zákona o tepelnej energetike bol dodávateľ, ktorý dodáva teplo v teplej vode povinný merať množstvo dodanej teplej vody na odbernom mieste určeným meradlom, ak o to požiadali všetci odberatelia, ktorým dodávateľ dodáva teplú vodu z jedného spoločného miesta jej prípravy do jedného roka od doručenia žiadosti.

Novelou Zákona o tepelnej energetike od 1.12.2022 sa do zákona doplnilo prechodné ustanovenie § 38ae k úpravám účinným od 1.12.2022 a podľa ods. 8 tohto paragrafu je dodávateľ, ktorý dodáva teplo v teplej vode, povinný merať množstvo dodanej teplej vody na odbernom mieste určeným meradlom podľa § 17 ods. 1 písm. b) (t.j. merať množstvo dodanej teplej vody na odbernom mieste určeným meradlom, ak o to požiadajú všetci odberatelia, ktorým dodávateľ dodáva teplú vodu z jedného spoločného miesta jej prípravy do jedného roka od doručenia žiadosti), od 1. januára 2025.

Z predmetného ustanovenia v § 38ae ods. 8 naďalej vyplýva, že dodávateľ musí začať meranie na odbernom mieste do 12 mesiacov od doručenia žiadosti, ak o to požiadali všetci odberatelia, ktorým dodávateľ dodáva teplú vodu z jedného spoločného miesta jej prípravy. Máme za to, že dátum 1. január 2025 je v súvislosti s § 17, ods. 1 písm. b) zmätočný a nevykonateľný.

40. Zásadná pripomienka k čl. VIII

Navrhujeme upresniť znenie s cieľom upresnenia je vylúčenie pochybností a posilnenie právnej istoty investorov do rekonštruovaných a modernizovaných zariadení podľa § 3c zákona č. 309/2009 Z. z. vo vzťahu k prelomu termínov 31.12.2025, do ktorého musia predložiť právoplatné kolaudačné rozhodnutie v zmysle súčasne účinnej právnej úpravy, a následného termínu pôvodne navrhovanej účinnosti od 1.1.2026, od ktorého sa právo na podporu viaže ku kombinácii stavebného povolenia vydaného k 31.12.2025 a právoplatného kolaudačného rozhodnutia vydaného do 31.12.2028.

Zdroj: RÚZ